

Kazimiera Winiarska

Jednostki nieprowadzące działalności gospodarczej jako jednostki mikro

Ekonomiczne Problemy Usług nr 116, 191-200

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KAZIMIERA WINIARSKA
Uniwersytet Szczeciński

JEDNOSTKI NIEPROWADZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ JAKO JEDNOSTKI MIKRO

Streszczenie

Jednostki nieprowadzące działalności gospodarczej mają znaczny udział w gospodarce narodowej. Ich profile są bardzo różnorodne. Szczególną kwestią stanowi rozdzielenie ich działalności gospodarczej i działalności *non profit* oraz dostosowanie ewidencji gospodarczej do zakresu i specyfiki funkcjonowania.

W artykule zdefiniowano pojęcie jednostki nieprowadzącej działalności gospodarczej w ustawie o działalności gospodarczej i działalności *non profit* oraz wolontariacie oraz w ustawie o rachunkowości oraz wskazano akty prawne regulujące działalność jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej.

Słowa kluczowe: jednostki nieprowadzące działalności gospodarczej, jednostki mikro, ustawa o rachunkowości

Pojęcie jednostki nieprowadzącej działalności gospodarczej

Działalność społeczeństwa jest realizowana w trzech obszarach (sektorach): sektorze państwowym, sektorze biznesu i sektorze działalności społecznej. W sektorze państwowym podejmuje się decyzje na poziomie państwa lub gminy¹. Jest to tzw. obszar działalności publicznej. Sektor biznesu prowadzi działalność w celu osiągnięcia zysku². Sektor działalności społecznej nie jest nastawiony na zysk ekonomiczny, ale na zysk w postaci satysfakcji (trzeci sektor)³.

Trzeci Sektor nazywany jest często **organizacjami *non profit***, z uwagi na to, że w swojej działalności nie kierują się potrzebą osiągnięcia zysku. Czasami używa się określenia **organizacje pozarządowe**, żeby podkreślić ich niezależność od administracji rządowej. Organizacje te określa się również jako **jednostki wolontarystyczne**, gdyż ich działalność jest w znacznym stopniu oparta na działalności ochotników. Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z 2003 roku

¹ Działalność na podstawie przepisów prawa, zapewnia właściwe funkcjonowanie państwa i jego struktur.

² Kierując się rachunkiem ekonomicznym, produkuje wyroby lub oferuje usługi i tworzy podstawę materialną społeczeństwa.

³ Stwarza możliwości twórczej i pożytecznej działalności na rzecz poszczególnych osób lub ogółu społeczeństwa, sprawia, że ludzie czują się bezpiecznie we wspólnocie.

wprowadziła pojęcie **organizacji pożytku publicznego**, w odniesieniu do organizacji pozarządowych, które prowadzą działalność społecznie użyteczną w sferze zadań publicznych określonych w tej ustawie⁴. Coraz bardziej popularna, na określenie organizacji pozarządowych, staje się nazwa pochodząca z języka angielskiego – **ngo** (*non-governmental organization*). Określenie to jest używane przez Organizację Narodów Zjednoczonych (ONZ) oraz inne instytucje międzynarodowe.

Rada Standardów Rachunkowości Finansowej (FASB) definiuje organizacje *non profit* jako podmioty, charakteryzujące się następującymi cechami, których zwykle nie mają inne organizacje⁵:

- są finansowane przez osoby, które nie oczekują współmiernej korzyści lub zwrotu pieniędzy,
- nie działają w celu osiągnięcia zysku,
- nie występuje kwestia własności typowa dla organizacji biznesowych.

Dobroczynca kompensuje sobie wydatek w zeznaniu podatkowym lub przez lepsze samopoczucie oraz zdobycie uznania w społeczności.

Organizacjami *non-profit* są stowarzyszenia, kościoły, kluby, biblioteki, muzea, fundacje, organizacje religijne, organizacje badawcze i naukowe, publiczne szkoły, publiczne radio i telewizja⁶, które mogą prowadzić działalność, przybierając różne rozmiary. Niektóre organizacje nie mają żadnego etatowego personelu. W innych organizacjach, np. na uniwersytecie, w stowarzyszeniu zajmującym się badaniem w zakresie zdrowia lub w instytucji kulturalnej może pracować kilkaset pracowników.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w art. 3 ust. 2 **definiuje organizacje pozarządowe** jako niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia, z wyjątkiem niektórych jednostek wymienionych enumeratywnie w art. 3 ust. 4.

Jednostki nieprowadzące działalności gospodarczej charakteryzują się następującymi cechami:

- posiadają osobność prawną (z wyjątkami),
- wpisane są do krajowego rejestru sądowego,
- podlegają kontroli sądu i administracji państwowej,
- realizują cele niezarobkowe,
- podlegają systemowi podatkowemu,
- stosują ustawę o rachunkowości.

Jednostki nieprowadzące działalności gospodarczej nie stanowią jednolitej kategorii prawnej. Można wyróżnić następujące ich typy:

- publiczne i prywatne,

⁴ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, t.j. DzU 2014, poz. 1118.

⁵ R.F. Larkin, M. Di Tommaso, *Non-for-Profit GAAP 2006*, John Wiley & Sons, New Jersey 2006, s. 3.

⁶ *Ibidem*, s. 189–203.

- prawa prywatnego i publicznego,
- *non profit* i *non for profit*.

Organizacje pozarządowe mogą prowadzić **działalność gospodarczą**. Mówią o tym bezpośrednio lub pośrednio przepisy regulujące funkcjonowanie tych jednostek. W Ustawie z dnia 19 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach (DzU nr 20, poz. 104, z późn. zm.) działalność gospodarcza jest wyjaśniona w art. 34 następująco: „Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach. Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków”.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 roku – o fundacjach (DzU 1991, nr 46, poz. 203, z późn. zm.) zezwala na prowadzenie działalności gospodarczej, ale ją ogranicza do charakteru pomocniczego. W art. 5 ust. 5 zapisano: „Fundacja może prowadzić działalność gospodarczą w rozmiarach służących realizacji jej celów”. Działalność gospodarcza nie może stanowić podstawowego celu fundacji.

Działalność gospodarcza jest zdefiniowana w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej następująco⁷: „Działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalín ze złóż, a także działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły”.

Dokonując wyboru rodzaju działalności gospodarczej, należy uwzględnić istniejący potencjał majątkowy i organizacyjny jednostki oraz konieczność rozdzielania działalności gospodarczej od statutowej. Przykładowo, niedopuszczalne jest wykorzystywanie sprzętu rehabilitacyjnego do działalności gospodarczej, która miałaby ograniczyć możliwości wykorzystania go na działalność statutową.

Działalność gospodarcza może być prowadzona tylko wtedy, gdy przewiduje to statut. W statucie należy wyraźnie określić rodzaj i zakres prowadzonej działalności oraz metody jej realizacji. Działalność może być prowadzona przez wyodrębnioną jednostkę lub przez jej wyodrębnienie finansowe. Prowadzenie działalności bez wyodrębniania organizacyjnego może rodzić problemy z oddzieleniem działalności gospodarczej od działalności statutowej. Wskazane jest więc przynajmniej wyodrębnienie finansowe. Wyodrębnienie finansowe realizowane jest w księgach rachunkowych, zapewniając rozdzielnie przychodów i kosztów działalności statutowej i gospodarczej. Koszty wspólne (administracyjne) rozliczane są stosownie do stopnia ich związku z każdą działalnością. Jako kryterium podziału można przyjąć strukturę przychodów lub inny miernik odzwierciedlający w sposób prawidłowy stopień związania kosztów wspólnych z rodzajami działalności.

⁷ Art. 2 Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, DzU nr 173, poz. 1807, z późn. zm.

Jednostki nieprowadzące działalności gospodarczej według ustawy o rachunkowości

W Dzienniku Ustaw z 21 sierpnia 2014 roku pod poz. 1100 opublikowano Ustawę z dnia 11 lipca 2014 roku o zmianie ustawy o rachunkowości. Ustawa weszła w życie z dniem 5 września 2014 roku. W ustawie wdrożono częściowo dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, wprowadzając pojęcie jednostek mikro.

Jednostkami mikro – w myśl ust. 1a dodanego do **art. 3** ustawy o rachunkowości⁸ są:

1. Spółki handlowe (osobowe i kapitałowe, w tym również w organizacjach) i spółki cywilne, inne osoby prawne, a także oddziały przedsiębiorców zagranicznych (w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej), jeżeli jednostki te w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostek rozpoczynających działalność w roku obrotowym, w którym rozpoczęły działalność, nie przekroczyły co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości:
 - 1 500 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego,
 - 3 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy,
 - 10 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.
2. Stowarzyszenia, związki zawodowe, organizacje pracodawców, izby gospodarcze, fundacje, przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych, społeczno-zawodowe organizacje rolników, organizacje samorządu zawodowego, organizacje samorządu gospodarczego, rzemiosła i Polskie Biuro Ubezpieczeń Komunikacyjnych – jeżeli nie prowadzą działalności gospodarczej.
3. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych wyniosły równowartość w walucie polskiej nie mniej niż 1 200 000 euro i nie więcej niż 2 000 000 euro za poprzedni rok obrotowy; w przypadku jednostek rozpoczynających działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą o rachunkowości – w roku obrotowym, w którym rozpoczęły działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą.
4. Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych oraz spółki partnerskie, które prowadzą księgi rachunkowe dobrowolnie w sytuacji, gdy ich przychody nie osiągnęły przychodów w wyso-

⁸ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, tj. DzU 2013, poz. 330 z późn. zm.

kości równowartości w walucie polskiej 1 200 000 euro – w myśl **art. 2 ust. 2** ustawy o rachunkowości.

Z punktu widzenia jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej, ważny jest **art. 3 pkt. 2** ustawy o rachunkowości. Do jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej zaliczono:

- stowarzyszenia,
- związki zawodowe,
- organizacje pracodawców,
- izby gospodarcze,
- fundacje,
- przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych,
- społeczno-zawodowe organizacje rolników,
- organizacje samorządu zawodowego,
- organizacje samorządu gospodarczego rzemiosła,
- Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Jest to katalog zamknięty.

Rodzaje jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej

Funkcjonowanie jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej jest regulowane ustawami, w których określa się definicję jednostki, osoby, mające prawo utworzenia jednostki, cele statutowe, majątek niezbędny do realizacji celów, reprezentację jednostki, rejestrację i likwidację jednostki, a niekiedy sprawy szczegółowe, np. działania zakładowej organizacji związkowej.

Aktem prawnym regulującym działalność stowarzyszenia jest Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 roku – Prawo o stowarzyszeniach⁹. **Stowarzyszenie** jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem w celach niezarobkowych obywateli polskich lub cudzoziemców mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Stowarzyszenie określa swoje cele, programy działania i struktury organizacyjne oraz uchwała akty wykonawcze dotyczące jego działalności.

Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej. Stowarzyszenie może też otrzymywać dotacje.

Oprócz stowarzyszeń rejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, wstępują również stowarzyszenia zwykle rejestrowane u starosty. Realizują one cel społeczny wyznaczony w uchwalonym regulaminie. Jedynym źródłem finansowania są składki członkowskie.

Działalność **związków zawodowych** jest regulowana Ustawą z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych¹⁰. Związek zawodowy jest dobrowolną i samorządną organizacją ludzi pracy, powołaną do reprezentowania i obrony ich praw, interesów zawodowych i socjalnych. Prawo tworzenia i wstępowania do związków zawodowych mają pracownicy bez względu na postawę stosunku pracy, członkowie

⁹ T.j. DzU 2001, nr 79, poz. 855, z późn. zm.

¹⁰ T.j. DzU 2001, nr 79, poz. 854, z późn. zm.

rolniczych spółdzielni produkcyjnych oraz osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej, jeżeli nie są pracodawcami. Prawo wstępowania do związków mają również osoby wykonujące pracę nakładczą, bezrobotni i osoby skierowane do pracy w celu odbycia służby zastępczej.

Majątek związków zawodowych tworzony jest ze składek członkowskich, darowizn i spadków oraz działalności gospodarczej. Związki zawodowe korzystają ze zwolnień podatkowych przewidzianych dla stowarzyszeń.

Ustawa z dnia 23 maja 1991 roku o **organizacjach pracodawców**¹¹ stanowi, że pracodawcy mają prawo tworzyć związki według swego uznania, jak też przystępować do tych organizacji. Związki pracodawców mają prawo tworzenia federacji i konferencji, jak też przystępowania do nich. Każdy związek, federacja i konferencja ma prawo przystąpienia do międzynarodowych organizacji pracodawców.

Majątek związków pracodawców, ich federacji i konfederacji powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności i dochodów z majątku organizacji. Dochód z działalności gospodarczej służy realizacji zadań statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między członków.

Związki gospodarcze działają na podstawie Ustawy z dnia 30 maja 1989 roku o izbach gospodarczych¹². **Izba gospodarcza** jest organizacją samorządu gospodarczego, reprezentującą interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów w zakresie ich działalności wytwórczej, budowlanej lub usługowej, w szczególności wobec organów państwowych.

Prawo zrzeszania się w izbie gospodarczej mają podmioty prowadzące działalność gospodarczą, z wyjątkiem osób fizycznych prowadzących taką działalność jako uboczne zajęcie zarobkowe. Celem izby jest kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki w działalności gospodarczej oraz wyrażanie opinii o projektach rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania gospodarki. Izba może również uczestniczyć w przygotowywaniu projektów aktów prawnych w tym zakresie oraz ocenie wdrażania i funkcjonowania przepisów prawnych dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej. Majątek izby gospodarczej powstaje z następujących źródeł:

- wpisowego,
- składek,
- wpływów z własnej działalności oraz dochodów z majątku izby,
- spadków, darowizn i zapisów od innych osób lub instytucji.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 roku o fundacjach¹³ nie zawiera ich definicji. Przyjmuje się jednak, że **fundacja** jest jednostką organizacyjną typu zakładowego, wyposażoną w osobowość prawną, utworzoną z inicjatywy osób fizycznych, bądź prawnych, w celu realizacji w sposób trwały, przy wykorzystaniu wpływów uzyskanych z przekazanego majątku, celów społecznie lub gospodarczo użytecznych wskazanych w akcie fundacyjnym. Majątek fundacji stanowią:

- składniki majątkowe przekazane przez fundatorów w akcie fundacyjnym,
- środki pieniężne, rzeczowe i prawne nabyte w toku działalności fundacji, w szczególności uzyskane w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej

¹¹ DzU nr 55, poz. 235, z późn. zm.

¹² DzU 2009, nr 84, poz. 710.

¹³ T.j. DzU 1991, nr 46, poz. 203, z późn. zm.

w postaci odsetek z rachunku bankowego, odsetek od lokat kapitałowych, dochodu z obrotu papierami wartościowymi oraz zbycia udziałów, dywidend, dochodów z nieruchomości i praw majątkowych itd.,

- otrzymanie z kraju i z zagranicy darowizn, zapisy, spadki, subwencje, środki uzyskane ze zbiórki.

Regulacje dotyczące funkcjonowania **przedstawicielstw przedsiębiorstw zagranicznych** w Polsce zawarte są w Ustawie z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej w rozdziale 6, art. 93–102. Przedsiębiorcy zagraniczni mogą tworzyć przedstawicielstwa z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do prowadzenia działalności wyłącznie w zakresie reklamy i promocji przedsiębiorcy zagranicznego. Utworzenie przedstawicielstwa wymaga wpisu do ewidencji przedstawicielstw przedsiębiorców zagranicznych, prowadzonej przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Wpisu do ewidencji dokonuje się po zasięgnięciu opinii ministra właściwego ze względu na przedmiot wykonywanej działalności przedsiębiorcy zagranicznego.

Uproszczoną ewidencję księgową stosują przedstawicielstwa nieprowadzące działalności gospodarczej, tj. niewystawiające faktur i niepodpisujące umów handlowych w imieniu podmiotu zagranicznego. Przedstawicielstwa takie otrzymują od firmy macierzystej środki pieniężne wyłącznie na pokrycie kosztów działalności. Środki te są wykazywane w rachunku zysków i strat jako przychody księgowe, ale nie mogą być traktowane jako przychody podatkowe. Można je potraktować jako przychody na utworzenie lub powiększenie kapitału zakładowego, które także nie podlegają opodatkowaniu.

Polska Rzeczpospolita Ludowa gwarantuje własność, całkowitą ochronę i prawo dziedziczenia indywidualnych gospodarstw rolnych¹⁴.

Spoleczno-zawodowymi organizacjami rolników są:

- kółka rolnicze,
- koła gospodyń wiejskich,
- rolnicze zrzeszenia branżowe,
- związki rolników, kółek i organizacji rolnych,
- związki rolniczych zrzeszeń branżowych.

Kółko rolnicze jest dobrowolną, niezależną i samorządną społeczno-zawodową organizacją rolników indywidualnych, reprezentującą całokształt ich interesów zawodowych i społecznych. Szczególne zasady i warunki wstępowania i występowania członków kółek rolniczych określają statuty. Kółko rolnicze podlega rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym. Z chwilą dokonania rejestracji, kółko rolnicze nabywa osobowość prawną.

Koło gospodyń wiejskich działa jako wyodrębniona jednostka organizacyjna kółka rolniczego. Koło broni praw, reprezentując interesy i działania na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich oraz ich rodzin. Działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

Rolnicze zrzeszenie branżowe jest dobrowolną, niezależną i samorządną, społeczno-zawodową organizacją, reprezentującą i broniącą praw i interesów rolników

¹⁴ Ustawa z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników, DzU nr 32, poz. 217, z późn. zm.

indywidualnych, specjalizujących się w określonej gałęzi produkcji roślinnej lub zwierzęcej.

Związki rolników, kółek i organizacji rolniczych mogą być gminne lub wojewódzkie. Z inicjatywą założenia związku gminnego mogą wystąpić co najmniej trzy kółka rolnicze, a wojewódzkiego – co najmniej pięć gminnych związków rolników, kółek i organizacjach rolnych.

Związki rolniczych zrzeszeń branżowych zrzeszają wyspecjalizowane w określonej bądź pokrewnej gałęzi produkcji roślinnej lub zwierzęcej rolnicze zrzeszenia branżowe. Terenem działania związków może być rejon, województwo, okręg bądź teren całego kraju. Krajowe związki rolniczych zrzeszeń branżowych mogą zrzeszać się w Krajowym Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych.

Samorząd zawodowy to zorganizowane zrzeszenie osób, których cechą wspólną jest wykonywanie danego zawodu, powoływane w celu obrony interesów swoich członków. Samorząd zawodowy można podzielić na trzy naczelne grupy:

- zawody medyczne,
- zawody prawnicze,
- pozostałe zawody.

Przynależność osób wykonujących zawody do danego samorządu zawodowego jest **obowiązkowa**.

Samorząd gospodarczy niezależnie od ram prawnych, w których funkcjonuje jest podstawowym ogniwem łączącym przedsiębiorców i władzę publiczną, niezbędnym dla prawidłowego rozwoju gospodarki. Przedsiębiorcy, poprzez swoją reprezentację samorządową, mogą wpływać na kształtowanie odpowiednich warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, co ma szczególne znaczenie w warunkach nasilającej się konkurencji i globalizacji.

Podstawy prawne samorządu gospodarczego zostały określone w art. 17 ust. 2 Konstytucji, zgodnie z którym w drodze ustawy można tworzyć inne, obok samorządu terytorialnego i zawodowego, rodzaje samorządu, pod warunkiem, że nie narusza to wolności wykonywania zawodu ani nie ogranicza wolności podejmowania działalności gospodarczej. Do podstawowych **aktów ustawowych regulujących zasady funkcjonowania** samorządu gospodarczego w Polsce można zaliczyć następujące przepisy:

- Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych¹⁵,
- Ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych¹⁶,
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle¹⁷,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych¹⁸,

¹⁵ Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych, DzU nr 20, poz. 106 z późn. zm.

¹⁶ DzU 2009, nr 84, poz. 710, z późn. zm.

¹⁷ DzU 2002, nr 112, poz. 979, z późn. zm.

¹⁸ DzU 2014, poz. 1079.

- Ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców¹⁹.

Polskie Biuro Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (PBUK) to organizacja skupiająca ubezpieczycieli, którzy na terytorium Polski prowadzą obowiązkowe ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów, popularnie zwane OC komunikacyjnym. W ramach prowadzonej działalności PBUK zajmuje się m.in. organizowaniem likwidacji lub bezpośrednią likwidacją szkód spowodowanych w Polsce przez posiadaczy pojazdów mechanicznych zarejestrowanych w krajach będących, tak jak Polska, członkami Systemu Zielonej Karty. PBUK zajmuje się także wystawianiem dokumentów ubezpieczeniowych ważnych w innych krajach Systemu Zielonej Karty, w tym również ubezpieczeń granicznych ważnych w krajach EOG i Szwajcarii. Ponadto PBUK pełni rolę organu odszkodowawczego i ośrodka informacji zgodnie z IV dyrektywą komunikacyjną.

Z lektury publikacji na temat jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej wynika brak jednoznacznej definicji tych jednostek. Klasyfikowane są jako jednostki pozarządowe, jednostki *non profit*, jednostki mikro. Każda z tych klasyfikacji wynika z odrębnych przepisów prawnych.

Literatura

- Larkin R.F., Di Tommaso M., *Non-for-Profit GAAP 2006*, John Wiley & Sons, New Jersey 2006.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, t.j. DzU 2010, poz. 1118.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, t.j. DzU 2013, poz. 330, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach, t.j. DzU 2001, nr 79, poz. 855.
- Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, t.j. DzU 2001, nr 79, poz. 854 ze zm.
- Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców, DzU nr 55, poz. 235, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych, t.j. DzU 2002, nr 84, poz. 710.
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach, t.j. DzU 1991, nr 46, poz. 203.
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, t.j. DzU nr 173, poz. 1807, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników, DzU nr 32, poz. 217, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych, DzU nr 20, poz. 106, z późn. zm.
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, t.j. DzU 2002, nr 112, poz. 979, z późn. zm.

¹⁹ DzU 1989, nr 35, poz. 194. z późn. zm.

NONPROFIT ORGANIZATIONS AS MICRO ENTITIES**Summary**

Nonprofit organizations are a significant part of the national economy. Their range is varied. An important issue here is to separate their business activity from the nonprofit activity and adjust the economic record system to their range and characteristics of their activity. The article defines entities not carrying out business activities in the Act on Public Benefit and Volunteer Work and in the Accounting Act as well as points to legal acts regulating activities of nonprofit organizations.

Keywords: Keywords: nonprofit organizations, micro entities, Accounting Act

Translator by Magdalena Janowicz